

Sygn. akt

III AUa 353/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **25 września 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda (spr.)
	Sędziowie:	SSA Alicja Podczaska SSA Ewa Madera
	Protokolant	sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **25 września 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **T. C.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **12 marca 2014 r.** sygn. akt **IV U 1666/13**

oddala apelację

Sygn. Akt III AUa 353/14

UZASADNIENIE

Decyzjami z 21 maja 2013r. i z 29 lipca 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił T. C. ustalenia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

W uzasadnieniu obu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie spełnił wszystkich warunków określonych ustawą z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.

U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zmianami) oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zmianami), od których prawo do tak określonego świadczenia jest uzależnione.

Organ rentowy podał, że nawet przy przyjęciu za udowodnione okresów pracy w szczególnych warunkach wymienionych przez pracodawcę w świadectwie pracy, wyniosą one 8 lat 9 miesięcy i 29 dni.

W odwołaniach od powyższych decyzji skierowanych do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie T. C. domagał się ich uchylecia i przyznania prawa do świadczenia.

Zarzucił organowi rentowemu błędne ustalenie stażu pracy w warunkach szczególnych. Wskazał, że w rzeczywistości nie tylko w okresach podanych w świadectwach pracy, ale przez cały okres zatrudnienia w Wytwórni (...), a więc od 7 listopada 1974r. do 27 września 1999r. wykonywał prace wymienione w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – Wykaz A Dział XIV poz. 24, polegające na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozorcze inżyniersko – technicznym na oddziałach i wydziałach, na których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi na odwołania wniósł o ich oddalenie i podtrzymał argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniach obu decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z 12 marca 2014r. oddalił odwołanie.

Mając na uwadze zebrany w sprawie materiał dowodowy, a przede wszystkim dokumentację dotyczącą przebiegu zatrudnienia wnioskodawcy oraz opinię biegłego sądowego specjalisty do spraw organizacji i zarządzania przemysłem, Sąd Okręgowy ustalił, że T. C. nie wykazał co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a tym samym nie spełnia przesłanek do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Sąd podkreślił, że zeznania wnioskodawcy i świadków jakkolwiek spójne, nie znajdują potwierdzenia w aktach osobowych T. C. i nie odzwierciedlają wszystkich wykonywanych przez niego czynności i odnoszą się jedynie do czynności związanych ze sprawdzaniem agregatu.

W podstawie prawnej rozstrzygnięcia obok przepisów prawa materialnego Sąd powołał art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Orzeczenie o koszta Sąd uzasadnił brzmieniem art. 98 § 1 i 3 kpc.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego skierował do Sądu Apelacyjnego w imieniu T. C. jego pełnomocnik.

Zarzucił:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2009r. Nr 153, poz. 1227) w zw. z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) poprzez przyjęcie, że w okresie między 7 listopada 1974r., a 27 września 1999r. praca skarżącego nie odpowiadała swoim rodzajem i charakterem stanowiskom wymienionym w Dziale XIV poz. 24 Wykazu A, a tym samym skarżący nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, co uzasadniało decyzję odmawiającą przyznanie skarżącemu prawa do świadczenia,

- naruszenie przepisów prawa procesowego, mający istotny wpływ na wynik sprawy, w szczególności:

a) art. 328 § 2 kpc polegający na jego zastosowaniu, poprzez pominięcie w uzasadnieniu wskazania przyczyn, dla których Sąd odmówił wiarygodności dowodom z przesłuchania świadków,

b) art. 233 § 1 kpc polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów, poprzez niewyjaśnienie istotnych okoliczności postępowania oraz dokonanie jednostronnej i niekorzystnej dla skarżącego oceny dowodów w postaci jego zeznań i wspierających go zeznań świadków, co w konsekwencji pociągnęło za sobą:

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, że nie wykonywał pracy w warunkach szkodliwych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy,

- brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, zwłaszcza w zakresie dotyczącym analizy prac faktycznie wykonywanych przez skarżącego i warunków, w jakich prace te były wykonywane.

Przy tak sformułowanych zarzutach wniósł o:

- 1) Zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, a w razie nieuwzględnienia wniosku:
- 2) Uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie, celem ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach instancji odwoławczej,
- 3) Zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W bardzo obszernym uzasadnieniu apelacji pełnomocnik wnioskodawcy przede wszystkim zakwestionował ustalenia Sądu I instancji dokonane na podstawie uzyskanej opinii biegłego i dowodził, że wnioskodawca w spornym okresie pracował stale i w pełnym wymiarze w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona i jako taka podlega oddaleniu, bowiem wbrew podniesionym w niej zarzutom i przytoczonym na ich uzasadnienie twierdzeniom, wyrok Sądu Okręgowego jest trafny i odpowiada prawu.

Stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy w celu wyjaśnienia istotnych w sprawie okoliczności, tj. czy T. C. pracował w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej 15 lat, przeprowadził w wystarczającym zakresie i w sposób szczegółowy postępowanie dowodowe, zaś dowody ocenił w ramach zasady swobodnej oceny dowodów wynikającej z art. 233 § 1 kpc, nie przekraczając jej granic i czyniąc ustalenia, że wnioskodawca faktycznie nie wykonywał w spornych okresach pracy w warunkach szczególnych. Podkreślenia też wymaga, że oceny tej dokonał z zachowaniem zasad logiki i doświadczenia.

Spór toczy się o ustalenie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na pracę w szczególnych warunkach.

W przypadku odwołującego się, ze względu na datę urodzenia, jego ewentualne uprawnienia do emerytury należało rozpatrywać w świetle uregulowania zawartego w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 1440) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zmianami).

Stosownie do art. 184 powołanej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 – 34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Warunkiem jest także nieprzystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W przedmiotowej sprawie wyjaśnienia wymagało, czy praca T. C., zatrudnionego w Wytwórni (...) S.A. w S., w spornych okresach była pracą w szczególnych warunkach wymienioną w Wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zmianami).

T. C. występując z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, przedstawił świadectwo pracy w szczególnych warunkach z 21 marca 2013r., w którym pracodawca podał, że ubezpieczony zatrudniony był w zakładzie od 7 listopada 1974r. do 27 września 1999r. i w tym okresie od 11 lutego 1983r. do 11 maja 1983r., od 1 maja 1987r. do 31 lipca 1991r. oraz od 1 czerwca 1993r. do 29 września 1997r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy i przy stanowiskach wymienionych w wykazie wykonywał prace kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A Dział XIV poz. 24. W dalszej Części świadectwa została zawarta informacja, że wnioskodawca - na stanowisku mistrza i starszego mistrza - od 13 lipca 1976r. do 31 grudnia 1997r. sprawował nadzór bezpośrednio przy stanowiskach zgrzewaczy Dział XIV poz. 12 pkt 13 zgodnie z załącznikiem nr 1 do zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r.

Dokonując oceny świadectwa pracy organ rentowy uznał, że zawiera ono braki formalne podważające jego wartość dowodową, a nadto jest sprzeczne ze świadectwem pracy z 21 października 1999r., w którym zakład pracy podał, że wnioskodawca nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach. Konsekwencją takiej oceny była decyzja z 21 maja 2013r. odmawiająca wnioskodawcy prawa do emerytury.

W dalszym toku postępowania administracyjnego T. C. przedstawił Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych kolejne świadectwa pracy:

- pierwsze z 29 stycznia 2013r., w którym zakład pracy podał, że wnioskodawca w okresie od 7 listopada 1974r. do 27 września 1999r. zatrudniony był jako tokarz, ustawiacz, organizator produkcji, kierownik sekcji, mistrz i samodzielny referent, zaś prace w szczególnych warunkach wykonywał na stanowisku mistrza od 11 lutego 1983r. do 11 maja 1983r., od 1 maja 1987r. do 31 lipca 1991r. i od 1 czerwca 1993r. do 29 września 1997r.

- drugie z daty 29 maja 2013r. (świadectwo pracy w szczególnych warunkach), potwierdzające taką pracę na stanowisku mistrza, wymienioną w Wykazie A Dział XIV Poz. 24 pkt 1 tj. nadzór bezpośrednio przy stanowiskach zgrzewaczy Dział XIV poz. 12 pkt 13 załącznika do zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego od 11 lutego 1983r. do 11 maja 1983r., od 1 maja 1987r. do 31 lipca 1991r. od 1 czerwca 1993r. do 29 września 1997r.

Do akt rentowych wnioskodawcy zostało także dołączone pismo Wytwórni (...) z 21 czerwca 2013r. zawierające informację o anulowaniu świadectwa pracy z 21 października 1999r. (w którym podano, że wnioskodawca nie pracował w szczególnych warunkach) oraz świadectwa pracy z 21 marca 2013r. (świadectwo pracy w szczególnych warunkach od 13 lipca 1976r. do 31 grudnia 1997r.

„Poprawione” (takiego określenia użył pracodawca) świadectwo pracy w szczególnych warunkach pozwoliło na ustalenie, że wnioskodawca ostatecznie w postępowaniu administracyjnym wykazał okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 8 lat 9 miesięcy i 29 dni.

W postępowaniu przed Sądem skarżący dowodził, że w przebiegu całego zatrudnienia w Wytwórni (...) pracował w szczególnych warunkach.

Zgodzić się należy z Sądem I instancji, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwolił na pozytywne dla wnioskodawcy ustalenie, że jego praca w całym okresie zatrudnienia była wykonywana w warunkach szczególnych.

Ustalenia Sądu Okręgowego są prawidłowe, mają pełne potwierdzenie w wynikach postępowania dowodowego, stąd też Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne, bez potrzeby ich powtarzania.

Szczególnie podkreślić należy, że analiza zeznań słuchanych w sprawie świadków, a także samego wnioskodawcy żadną miarą nie pozwala na pozytywne dla niego ustalenie, że w spornych okresach wykonywał pracę w szczególnych warunkach. Trafnie bowiem Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że zeznania odnoszące się do charakteru wykonywanych przez wnioskodawcę czynności dotyczą jedynie fragmentu jego obowiązków. Nie bez znaczenia dla oceny ich wiarygodności i mocy dowodowej jest też zauważalna sprzeczność zeznań z dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych wnioskodawcy i świadectwem pracy z 29 maja 2013r. - wydanym przecież przez zakład pracy istniejący, prowadzący w dalszym ciągu działalność i dysponujący pełną dokumentacją pracowniczą.

Dodać wreszcie trzeba, że wbrew podniesionym w apelacji zarzutom, Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej oceny wiarygodności i mocy dowodowej uzyskanej w toku postępowania opinii biegłego, która z uwagi na wyjątkowo staranne i przekonujące uzasadnienie wniosków końcowych poddaje się kontroli.

Bezpodstawny jest w związku z tym zarzut błędnego przyjęcia przez Sąd I instancji, za podstawę swych ustaleń opinii biegłego.

W tym stanie rzeczy podniesione w apelacji zarzuty i przytoczone na ich uzasadnienie twierdzenia stanowią jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu I instancji.

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny, dzieląc w całości ocenę faktyczną i prawną sprawy dokonaną przez Sąd Okręgowy, orzekł o oddaleniu apelacji stosownie do art. 385 kpc.